

Τράπεζα Θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18252

Θέμα 225^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 506-525**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΑΝ. Ἀλλ' ἡ τυραννὶς πολλὰ τ' ἄλλ' εὐδαιμονεῖ
κάξεστιν αὐτῇ δρᾶν λέγειν θ' ἅ βούλεται.
- ΚΡ. Σὺ τοῦτο μούνη τῶνδε Καδμείων ὄρας.
- ΑΝ. Ὅρῳσι χούτοι· σοὶ δ' ὑπὶ λλουσι στόμα.
- ΚΡ. Σὺ δ' οὐκ ἐπαιδῇ, τῶνδε χωρὶς εἰ φρονεῖς; 510
- ΑΝ. Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὁμοσπλάγχχνους σέβειν.
- ΚΡ. Οὐκοῦν ὁμαιμος χῶ καταντίον θανῶν;
- ΑΝ. Ὅμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταῦτοῦ πατρός.
- ΚΡ. Πῶς δὴ τ' ἐκείνῳ δυσσεβῇ τιμᾶς χάριν;
- ΑΝ. Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανῶν νέκυς. 515
- ΚΡ. Εἰ τοί σφε τιμᾶς ἐξ ἴσου τῷ δυσσεβεῖ.
- ΑΝ. Οὐ γάρ τι δοῦλος, ἀλλ' ἀδελφὸς ὦλετο.
- ΚΡ. Πορθῶν δὲ τήνδε γῆν· ὁ δ' ἀντιστάς ὕπερ.
- ΑΝ. Ὅμως ὁ γ' Αἰδῆς τοὺς νόμους ἴσους ποθεῖ.
- ΚΡ. Ἀλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἴσος. 520
- ΑΝ. Τίς οἶδεν εἰ κάτωθεν εὐαγὴ τάδε;
- ΚΡ. Οὗτοι ποθ' οὐχ θρόος, οὐδ' ὅταν θάνῃ, φίλος.
- ΑΝ. Οὗτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.
- ΚΡ. Κάτω νυν ἐλθοῦς, εἰ φιλητέον, φίλει
κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή. 525

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Σὺ τοῦτο μούνη ... ἀλλ' ἀδελφὸς ὦλετο.****(Μονάδες 30)**

ΚΡΕΩΝ

Εσύ μόνη από αυτούς εδώ τους Καδμείους το βλέπεις έτσι αυτό.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Το βλέπουν και αυτοί; αλλά εξαιτίας σου (για χάρη σου) κλείνουν το στόμα τους.

ΚΡΕΩΝ

Δεν ντρέπεσαι λοιπόν εσύ που σκέφτεσαι διαφορετικά από αυτούς εδώ;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

(Δεν ντρέπομαι.) Γιατί δεν είναι αισχρό να τιμά κανείς τα αδέλφια του.

ΚΡΕΩΝ

Αδελφός από το ίδιο αίμα δεν ήταν κι αυτός που σκοτώθηκε απέναντι ακριβώς;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Από το ίδιο αίμα ήταν, από μια μάνα και από τον ίδιο πατέρα.

ΚΡΕΩΝ

Πώς λοιπόν προσφέρεις (στον Πολυνείκη) τιμές που είναι ασέβεια για εκείνον;

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Δεν θα συμφωνήσει με αυτά (δεν θα τα επιβεβαιώσει αυτά) ο σκοτωμένος.

ΚΡΕΩΝ

(Θα συμφωνήσει / Θα τα επιβεβαιώσει) βέβαια αν τον τιμάς εξίσου με τον ασεβή.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

(Τιμώ τον Πολυνείκη.) Γιατί δεν σκοτώθηκε σαν δούλος, αλλά σαν αδελφός.

2. Ποια είναι η έννοια του τραγικού στην τραγωδία;**(Μονάδες 10)**

Τους ήρωες των τραγωδιών χαρακτηρίζει η τραγικότητα, μια κατάσταση που υποδηλώνει τη σύγκρουσή τους με υπέρτερες δυνάμεις. Και, όντως, ο τραγικός ήρωας συγκρούεται, κυρίως, με τη Μοίρα και τη θεία δίκη, αλλά και με τους ανθρώπους, ακόμη και με τον εαυτό του. Σ' αυτή τη σύγκρουση εκδηλώνεται όλο το ηθικό του μεγαλείο, γιατί δεν αγωνίζεται για το υλικό συμφέρον, αλλά για ηθικές αξίες. Η έννοια της τραγικότητας συμπεριλαμβάνει και τη μετάβαση από την άγνοια στη γνώση, μέσα από την περιπλοκή του ήρωα σε αντιφατικές καταστάσεις, τρομερά διλήμματα και αδιέξοδα μαζί και με τις συνέπειες αυτών των καταστάσεων (ενοχή, ψυχική οδύνη, μοναξιά, συντριβή ή λύτρωση). Το αποτέλεσμα πάντως της τραγικής σύγκρουσης είναι η ηθική ελευθερία που καταξιώνει την προσωπικότητα του τραγικού ανθρώπου.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πολλά	α) εύσεβής
2. συνεχθαίρω	β) κακός

3. ἴσος	γ) συμφιλῶ
4. χρηστός	δ) αἶρω
5. δυσσεβής	ε) ὀλίγα
	στ) ἄνισος
	ζ) ἀγαθός

(Μονάδες 5)

1. ε)
2. γ)
3. στ)
4. β)
5. α)

Περисσεύουν τα δ) και ζ).

β) **αναίδεια, αναίσχυντος, εκτίμηση, λαχνός, ανομία:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

(Μονάδες 5)

αναίδεια → ἐπαιδῆ
αναίσχυντος → αἰσχρόν
εκτίμηση → τιμᾶς
λαχνός → λαχεῖν
ανομία → νόμους

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος